

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมในที่พำนักระยะยาวสำหรับคนพิการ โดยการศึกษานี้มุ่งเน้นลักษณะทางกายภาพของสภาพสิ่งแวดล้อมเดิมที่จัดไว้ให้สำหรับคนพิการ ปัญหาการใช้งานสิ่งแวดล้อม และเสนอแนวทางการปรับปรุงสภาพสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับคนพิการ โดยได้ศึกษาในพื้นที่เมืองพัทยา เนื่องจากเมืองพัทยาคือเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศ มีที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวหลากหลายรูปแบบ รวมถึงเมืองพัทยามีนโยบายที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการในเมืองและสิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยวพิการที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเมืองพัทยา ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีการศึกษาดังนี้

1. รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลของเมืองพัทยา ข้อมูลที่พักเพื่อการท่องเที่ยวในเมืองพัทยา
2. จัดทำเครื่องมือในการเก็บข้อมูลภาคสนาม ได้แก่ แบบสำรวจ และแบบสัมภาษณ์
3. ตรวจสอบโครงการในพื้นที่ศึกษาเบื้องต้น เพื่อสำรวจที่ตั้งโครงการ สภาพแวดล้อมโดยรอบ และทำการทดสอบเครื่องมือในการเก็บข้อมูล
4. ดำเนินการสำรวจและเก็บข้อมูลโครงการศึกษา
5. ดำเนินการวิเคราะห์และสรุปผลการศึกษา
6. จัดทำรายงาน

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้มุ่งศึกษาลักษณะทางกายภาพของที่พักระยะยาวสำหรับคนพิการ โดยนักท่องเที่ยวพำนักระยะยาว หมายถึง นักท่องเที่ยวที่พำนักเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 30 วัน ซึ่งที่พักเพื่อการท่องเที่ยวในเมืองพัทยามีการเปิดให้บริการหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ โรงแรม รีสอร์ท เกสต์เฮาส์ รวมถึงที่พักในรูปแบบอื่นๆ เช่น ที่พักอาศัยรวม คอนโดมิเนียม บ้านเช่า เหล่านี้ล้วนเป็นทางเลือกให้นักท่องเที่ยวพำนักระยะยาวเข้าพักทั้งสิ้น

อย่างไรก็ดีสถิติจำนวนที่พักในเมืองพัทยายังขาดความแน่นอน เนื่องจากผู้ประกอบการรายย่อยอาจตรวจสอบจากทางหน่วยงานราชการ หรือที่พักอาจไม่เข้าข่ายข้อกำหนดที่หน่วยงานราชการได้กำหนดไว้ จากข้อมูลของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคกลาง เขต 3 (พัทยา, ชลบุรี) ได้

ระบุว่ามียี่พักในเมืองพัทยา 279 แห่ง¹ แต่ในการก่อสร้างอาคารที่พักประเภทต่าง ๆ นั้นต้องมีการขออนุญาตก่อสร้างจากทางหน่วยงานราชการ การขออนุญาตใช้งานอาคาร รวมถึงการจดทะเบียนประกอบการ จำนวนที่พักในเมืองพัทยาในการศึกษานี้จึงเลือกใช้จำนวนการขออนุญาตก่อสร้าง และการจดทะเบียนประกอบการจากทางหน่วยงานราชการ โดยเป็นข้อมูลการยื่นขออนุญาตตั้งแต่ เดือนเมษายน พ.ศ. 2545 จนถึงช่วงเวลาที่ทำการศึกษา เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2551 โดยมีประเภทของอาคารที่ขออนุญาตที่เป็นกลุ่มประชากร คือ อาคารที่ขออนุญาตในประเภท โรงแรม อาคารพักอาศัยรวม และอาคารชุดพักอาศัย โดยแยกเป็นอาคารที่ขออนุญาตก่อนและหลังที่กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชรา พ.ศ. 2548 มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2548

ตารางที่ 3.1 การขออนุญาตปลูกสร้างอาคารประเภทต่างๆ ตั้งแต่เมษายน 2545

ประเภทที่พัก	ประเภทการขออนุญาต	จำนวนโครงการที่ขออนุญาต		รวม	จำนวนโครงการทั้งหมด
		ก่อน 1 ก.ย. 48	หลัง 1 ก.ย. 48		
โรงแรม (hotel)	โรงแรม	19	15	34	188
สถานพักตากอากาศ (resort)					
บริการห้องชุด (service apartment)	อาคารพักอาศัยรวม	608	668	1,276	-
อาคารชุดพักอาศัย (condominium)	อาคารชุดพักอาศัย	33	102	135	-
รวม		660	785	1,445	188

จากข้อมูลการขออนุญาตก่อสร้างพบว่ามียี่อาคารที่ขออนุญาตก่อสร้างก่อน 1 ก.ย. 2548 จำนวน 660 ราย และขออนุญาตหลัง 1 ก.ย. 2548 จำนวน 785 ราย กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาจึงเป็นโครงการที่พักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยวที่มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการไว้ในโครงการ โดยแบ่งออกเป็น

¹ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคกลาง เขต3 (พัทยา,ชลบุรี), Pattaya & Chon Buri Accommodation Guide (2550)

- โครงการที่ขออนุญาตก่อสร้างหลังกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคาร สำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชรา พ.ศ. 2548 มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2548 มี ประมาณ 785 โครงการ โดยกลุ่มตัวอย่างจะคัดเลือกจากโครงการที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ

- โครงการที่ขออนุญาตก่อสร้างก่อนที่กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคาร สำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชรา พ.ศ. 2548 มีผลบังคับใช้ และจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกใน อาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชราซึ่งไม่ได้ถูกบังคับโดยกฎหมาย โดยกลุ่มตัวอย่างจะ คัดเลือกจากโครงการที่มีผู้พิการหรือทุพพลภาพเคยเข้าพัก ซึ่งจะได้จากการแนะนำของผู้ใช้งานหรือ เครือข่ายของที่พักที่จัดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชรา

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาได้เลือกจากที่พักเพื่อการท่องเที่ยวประเภทต่างๆ ในเมืองพัทยา โดยเลือกจากโครงการที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ มีคนพิการเข้าพักในขณะที่ทำการสำรวจ หรือเคยมีคนพิการ เข้าพัก ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลและสำรวจภายในโครงการ และเพื่อให้มีความครอบคลุม โครงการที่พักเพื่อการท่องเที่ยวประเภทต่างๆในเมืองพัทยาศึกษานี้จึงเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการ เลือกอย่างเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จากข้อจำกัดดังกล่าวข้างต้นจึงคัดเลือกโครงการ ตัวแทนของการจดทะเบียนอาคารประเภทต่างๆประเภทละ 1 โครงการ

ตารางที่ 3.2 กลุ่มตัวอย่างศึกษา

ประเภทที่พัก	จำนวนโครงการที่สำรวจ		รวม
	ขออนุญาต ก่อน 1 ก.ย. 48	ขออนุญาต หลัง 1 ก.ย. 48	
โรงแรม (hotel)	1	1	2
อาคารพักอาศัยรวม	1	1	2
อาคารชุดพักอาศัย (condominium)	1	1	2
โครงการอื่นๆ	1	1	2
รวม	4	4	8

3.2 ขั้นตอนในการดำเนินการศึกษา

การศึกษาทำการสำรวจทางกายภาพของโครงการและสิ่งอำนวยความสะดวก สัมภาษณ์ถึง ปัญหาและอุปสรรคการใช้งานของคนพิการ สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของโครงการถึงความ เป็นมาและความเป็นไปได้ในการปรับปรุงต่างๆ และการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อหาแนวทางการปรับปรุง สิ่งอำนวยความสะดวกของโครงการร่วมกัน โดยมีขั้นตอนในการศึกษาดังนี้

3.2.1 ข้อมูลทุติยภูมิ

ได้ทำการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และอินเทอร์เน็ต โดยศึกษาแนวคิดทฤษฎี รวมถึงมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบถึงมาตรฐานของสิ่งอำนวยความสะดวกของแต่ละมาตรฐาน และเป็นแนวทางในการจัดทำแบบสำรวจอาคาร และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ รวมถึงแนวทางในการจัดทำแบบสัมภาษณ์ต่อไป

3.2.2 ข้อมูลปฐมภูมิ

เป็นการเก็บข้อมูลจากการสำรวจพื้นที่ โดยเบื้องต้นติดต่อและเก็บข้อมูลเบื้องต้นในระดับเมือง ซึ่งทำให้ได้ทราบข้อมูลเฉพาะพื้นที่ภายในเมืองพญา ซึ่งทำให้ได้โครงการตัวอย่างซึ่งกระจายตัวอยู่ในพื้นที่เมืองพญา จากนั้นทำการสำรวจโครงการโดยใช้แบบสำรวจซึ่งได้จัดทำไว้เบื้องต้น

การสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ โดยส่วนใหญ่เป็นผู้จัดการทั่วไปของโครงการ เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และทำการสังเกตการใช้งานพื้นที่ต่างๆและสัมภาษณ์ คนพิการที่ใช้งานโครงการซึ่งในแต่ละโครงการอาจจะได้พบและสัมภาษณ์ลูกค้าของโครงการโดยตรง แต่ในบางโครงการซึ่งขณะทำการสำรวจไม่มีคนพิการเข้าพักจำเป็นต้องขอความร่วมมือคนพิการจากมูลนิธิ พระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการ ซึ่งเป็นคนพิการด้านการเคลื่อนไหวใช้เก้าอี้เข็นเพื่อทดลองใช้งานพื้นที่ในโครงการ

การสังเกตการใช้งานของคนพิการ เป็นการสังเกตลักษณะการใช้งาน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการใช้งานพื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆที่โครงการได้จัดไว้ให้

การประชุมกลุ่มย่อย เป็นการระดมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่างๆร่วมกันระหว่าง ผู้ใช้งาน ผู้ประกอบการ และหน่วยงานราชการ เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง และการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

3.3.1 แบบสำรวจโครงการ

แบบสำรวจโครงการเป็นแบบสำรวจทางกายภาพของสิ่งอำนวยความสะดวกที่โครงการจัดเตรียมไว้สำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ โดยเป็นแบบสำรวจเพื่อเปรียบเทียบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จัดไว้ให้กับมาตรฐานขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนด และรายละเอียดต่างๆที่ใช้ในต่างประเทศหรือการศึกษาวิจัยชิ้นอื่นๆได้นำเสนอไว้ โครงสร้างแบบสำรวจประกอบด้วย ข้อมูลมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ ตามกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับ

ผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชรา พ.ศ. 2548 และข้อมูลการสำรวจขนาดและระยะต่างๆของสิ่งอำนวยความสะดวก

3.3.2 แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์คนพิการที่ใช้งานสิ่งอำนวยความสะดวกในโครงการ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อทราบถึงปัญหาและอุปสรรคการใช้งานสิ่งอำนวยความสะดวก โครงสร้างแบบสัมภาษณ์ประกอบไปด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ สภาพความพิการ ความสามารถในการใช้อุปกรณ์ต่างๆ ปัญหาและอุปสรรคการใช้งานสิ่งอำนวยความสะดวก และข้อเสนอแนะต่อการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ

แบบสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อทราบถึงนโยบายของโครงการ และข้อมูลการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวก

3.3.3 การประชุมกลุ่มย่อย

ประชุมกลุ่มย่อย เป็นการระดมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่างๆร่วมกันระหว่าง ผู้ใช้งาน ผู้ประกอบการ และหน่วยงานราชการ หลังจากการเก็บข้อมูลเพื่อที่จะได้นำเสนอข้อมูลและผลการศึกษาเบื้องต้นต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อที่จะได้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง และการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างเดือน กันยายน 2551 – กุมภาพันธ์ 2552

3.4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจโครงการศึกษา 8 โครงการ ทำการสำรวจสาธารณูปการตามเส้นทางการสัญจรของผู้เข้าพักภายในโครงการสุพื้นที่ต่างๆของโครงการ และเก็บข้อมูลปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นกับคนพิการในการใช้พื้นที่ของโครงการโดยยึดหลักมาตรฐานของกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชรา พ.ศ. 2548 โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาและสอบถามข้อมูลของโครงการที่จะทำการสำรวจเบื้องต้น เพื่อทราบข้อมูลช่วงระยะเวลาที่ขออนุญาต ขนาดของโครงการ นักท่องเที่ยวที่เข้าพัก
2. ติดต่อขอความร่วมมือไปยังโครงการที่จะทำการสำรวจ เพื่อสำรวจโครงการและขอข้อมูลโครงการโดยละเอียด

3. ทำการสำรวจโครงการศึกษา โดยสำรวจตามเส้นทางที่ผู้เข้าพักหรือคนพิการใช้ทำงานพื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ โดยมีเจ้าหน้าที่โครงการแนะนำพื้นที่ต่างๆ

3.4.2 การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่โครงการผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของโครงการศึกษา 8 โครงการ ในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ เป็นการสัมภาษณ์ถึงข้อมูลพื้นฐานของโครงการ ความเป็นมาและสาเหตุในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการสนับสนุนการจัดทำและปรับปรุงสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อคนพิการ

1. ติดต่อนัดหมายเจ้าหน้าที่โครงการเพื่อขอสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ภายในโครงการซึ่งมีส่วนร่วมในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการภายในโครงการ หรืออยู่ในระดับผู้บริหารโครงการ
2. ทำการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่โครงการ โดยสัมภาษณ์ในวันเดียวกับที่ทำการสำรวจโครงการ

3.4.3 การสัมภาษณ์ และสังเกตการใช้งานของคนพิการที่ใช้งานโครงการศึกษา 8 โครงการ เป็นการสังเกตการใช้งาน การเข้าถึงพื้นที่ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการใช้งาน และสัมภาษณ์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ใช้งาน เช่น ประเภทความพิการ ประสบการณ์ในการใช้อุปกรณ์ช่วย รวมถึงสภาพร่างกาย สัมภาษณ์ถึงปัญหาและอุปสรรคในการใช้พื้นที่รวมถึงข้อเสนอแนะ และสิ่งจำเป็นต่อการใช้งาน ซึ่งควรได้รับการปรับปรุง

1. ขอความร่วมมือคนพิการที่เข้าพักในโครงการในช่วงเวลาที่มีการสำรวจเพื่อขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์ และใช้งานพื้นที่โครงการ
2. สัมภาษณ์คนพิการภายในโครงการ หรือคนพิการที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลและใช้งานโครงการ เพื่อทราบถึงข้อมูลของคนพิการเบื้องต้น และขอความร่วมมือในการสังเกตการใช้งานภายในโครงการ
3. สังเกตการใช้งาน รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการใช้งานพื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวกที่โครงการจัดไว้ให้
4. สัมภาษณ์คนพิการเพื่อทราบถึงปัญหาและอุปสรรคการใช้งานพื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวกที่โครงการจัดไว้ให้

3.4.4 การประชุมกลุ่มย่อย เป็นการประชุมเพื่อหาแนวทางการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกร่วมกัน ซึ่งมีตัวแทนจากเจ้าหน้าที่โครงการ คนพิการ และเจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการ โดยเป็นการนำผลการสำรวจและสัมภาษณ์เบื้องต้นเป็นข้อมูลนำเสนอเบื้องต้นเพื่อให้ทราบถึงปัญหาและหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน

3.5 การศึกษา วิเคราะห์และสรุปผลการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ การสัมภาษณ์ การสังเกต และการประชุมกลุ่มย่อย ใช้วิธีการวิเคราะห์ภาพรวม โดยแยกแยะและสรุปประเด็นสำคัญด้วยการนำเสนอผลในวิธีพรรณนา

1. วิเคราะห์ผลการศึกษาโดยการเปรียบเทียบขนาดมาตรฐานของสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆที่ได้ระบุไว้ในกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพลภาพและคนชรา พ.ศ. 2548 กับขนาดของสิ่งอำนวยความสะดวกที่สำรวจในโครงการต่างๆ
2. สรุปและวิเคราะห์การสัมภาษณ์ และประชุมกลุ่มย่อยโดยวิเคราะห์ประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ไขเชิงพรรณนา

3.6 ข้อจำกัดในการศึกษา

1. ข้อจำกัดในด้านการให้ข้อมูลของแต่ละโครงการ เนื่องการศึกษาจำเป็นต้องใช้ข้อมูลด้านนโยบายที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ และการเข้าสำรวจภายในโครงการซึ่งในบางกรณีโครงการเป้าหมายอาจไม่พร้อมที่จะให้ข้อมูลเพื่อการศึกษา การคัดเลือกโครงการจึงต้องศึกษาในโครงการที่ให้ความร่วมมือ และพร้อมที่จะให้ข้อมูล โดยเลือกโครงการศึกษาให้ครบทุกประเภทข้างต้น กลุ่มตัวอย่างจึงเป็นการคัดเลือกอย่างเฉพาะเจาะจงโดยคัดเลือกโครงการที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล และครบประเภทของโครงการ ดังนี้

ตารางที่ 3.3 แสดงโครงการศึกษา

ประเภทที่พัก	โครงการที่สำรวจ	
	ขออนุญาต ก่อน 1 ก.ย. 48	ขออนุญาต หลัง 1 ก.ย. 48
โรงแรม (hotel)	ROYAL CLIFF BEACH RESORT	BEST WESTERN PATTAYA
อาคารชุดพักอาศัย (condominium)	ROYAL CLIFF GARDEN SUIT	ANAYA BEACHFRONT CONDO
อาคารพักอาศัยรวม	DIANA GARDEN RESORT	SEA ORCHID PATTAYA
โครงการอื่นๆ	ศูนย์คณะพระมหาไถ่ พัทยา	LK PAVILION

2. ข้อจำกัดด้านผู้ใช้งาน เนื่องจากการศึกษาในช่วงเวลาที่จำกัดระหว่างเดือน กันยายน 2551 – กุมภาพันธ์ 2552 ซึ่งเป็นช่วงที่มีปัญหาการเมืองและส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยว ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวในเมืองพัทยาลดลง และโดยเฉพาะนักท่องเที่ยวพิการ ทำให้บางโครงการที่สำรวจไม่พบนักท่องเที่ยวพิการขณะทำการสำรวจ จึงจำเป็นต้องให้คนพิการภายในเมืองพัทยาเป็นผู้ทดลอง

ใช้งานโครงการ ได้แก่ โครงการ ROYAL CLIFF GARDEN SUIT, DIANA GARDEN RESORT, BEST WESTERN PATTAYA, ANAYA BEACHFRONT CONDO, SEA ORCHID PATTAYA และ LK PAVILION รวมทั้งสิ้น 6 โครงการ เป็นการร่วมสำรวจและทำลองใช้งานโดย คุณดวงดาว ไทยคำ ซึ่งเป็นคนพิการด้านการเคลื่อนไหว ใช้เก้าอี้เข็นเป็นอุปกรณ์ช่วยในการเคลื่อนไหว และเป็นเจ้าหน้าที่ภายในมูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการ

3. ข้อจำกัดด้านประเภทโครงการ เนื่องจากในเมืองพัทยามีที่พักมากมายซึ่งเปิดรับนักท่องเที่ยวทั้งในแบบรายวัน รายเดือน และรายปี การขออนุญาตหรือการจดทะเบียนกับรูปแบบการใช้งานจริงจึงอาจไม่ตรงกันการจัดประเภทที่พักในรูปแบบต่างๆจึงทำได้ยาก การสำรวจจึงพยายามมุ่งเน้นรูปแบบของการใช้งานจริงมากกว่ารูปแบบของการขออนุญาตต่างๆ

4. ข้อจำกัดด้านข้อมูลนักท่องเที่ยวพิการที่เข้าพัก เนื่องจากโครงการต่างๆไม่ได้มีการเก็บข้อมูลคนพิการที่เข้าพักไว้โดยเฉพาะ ข้อมูลของจำนวนคนพิการที่ท่องเที่ยวในเมืองพัทยาก็ไม่มีข้อมูลที่ชัดเจน ข้อมูลนักท่องเที่ยวพิการส่วนใหญ่จึงเป็นการประมาณการ หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องจึงควรมีการจัดเก็บสถิติให้มีความชัดเจนเพื่อเป็นการวางแผนรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวพิการ และชี้ให้ผู้ประกอบการเห็นถึงความสำคัญ

5. ข้อจำกัดด้านอุปกรณ์และเครื่องมือในการวัด เนื่องจากการวัดความชันของทางลาดมีหน่วยเป็น ความสูง : ความยาว โดยมีมาตรฐานอยู่ที่ 1 : 12 โดยสามารถคำนวณได้โดยสมการ

$$\text{ความชันทางลาด (1 : X)} = \text{ความยาวทางลาด (เมตร)} / \text{ความสูงทางลาด (เมตร)}$$

เช่น ทางลาดมีความสูง 0.20 เมตร ควรมีความยาว 2.00 เมตร จะมีความชันทางลาด เท่ากับ

$$\text{ความชันทางลาด (1 : X)} = 2.00 / 0.20$$

$$= 10$$

$$\text{ความชันทางลาด} = 1 : 10$$

อย่างไรก็ดีในบางกรณีไม่อาจวัดความสูงของทางลาดได้ จึงใช้อุปกรณ์เพื่อช่วยวัดความชันทางลาด โดยอุปกรณ์นี้จะแสดงค่าเป็น Y : 12 ซึ่งการแสดงค่าจะแตกต่างจากมาตรฐานที่กฎหมายระบุและใช้งาน การนำเสนอข้อมูลจึงต้องมีการแปลงผลเพื่อให้อยู่ในค่าเดียวกัน โดยการคำนวณ

$$\text{ความชันทางลาด (1 : X)} = 12 / \text{ค่า Y ที่อ่านค่าได้จากอุปกรณ์}$$

เช่น อุปกรณ์สามารถวัดค่าได้เท่ากับ 1.50 : 12 จะมีความชันทางลาด เท่ากับ

$$\text{ความชันทางลาด } (1 : X) = 12 / 1.50$$

$$= 8$$

$$\text{ความชันทางลาด} = 1 : 8$$

3.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

การท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว² (Long stay tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวที่พำนักอยู่ในประเทศไทยเพื่อการพักผ่อนเป็นเวลา 30 วันขึ้นไป โดยจำแนกเป็น 4 ประเภทคือ³

- 1) นักท่องเที่ยวพำนักระยะยาว โดยเฉพาะฤดูหนาว รวมทั้งผู้ที่มารักษาสภาพในเมืองไทยเป็นครั้งคราว
- 2) นักท่องเที่ยวกลุ่มหลังเกษียณที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป โดยเน้นกลุ่มที่มีสุขภาพดีและช่วยเหลือตนเองได้
- 3) กลุ่มนักเรียนและนักศึกษาที่มาศึกษาภายในประเทศไทย และ
- 4) กลุ่มนักกีฬาที่เข้ามาเก็บตัวฝึกซ้อมในประเทศไทย

ที่พักเพื่อการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว (Long Stay) หมายถึง สถานที่ประกอบการเชิงการค้าจัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวสำหรับนักท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว ในเรื่องสถานที่พักอาศัย อาหาร และบริการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพักอาศัย และการเดินทางท่องเที่ยวระหว่างที่พักหนึ่งไปยังที่พักหนึ่ง ซึ่งสถานประกอบการนั้น มีอยู่หลายประเภท เช่น โรงแรม สถานพักตากอากาศ บริการห้องชุด และเกสต์เฮาส์⁴

คนพิการ หมายถึง คนที่มีความผิดปกติหรือมีความบกพร่องทางร่างกาย ทางสติปัญญา หรือทางจิตใจ ตามประเภทและหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง⁵

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ หมายถึง ส่วนของอาคารที่สร้างขึ้นและอุปกรณ์อันเป็นส่วนประกอบของอาคารที่ติดหรือตั้งอยู่ภายในและภายนอกอาคารเพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้อาคารสำหรับผู้พิการ⁶

² กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, "เรื่องกำหนดมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย มาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว ประเภทที่พำนักระยะยาว"

³ <http://www.longstayatthailand.com/history.php>

⁴ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, "เรื่องกำหนดมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย มาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว ประเภทที่พำนักระยะยาว"

⁵ พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 (2534)

⁶ กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ. 2548 (2548)

ที่พักเพื่อการท่องเที่ยว (Accommodation) หมายถึง ที่พักที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นที่พักแรมสำหรับนักท่องเที่ยวในประเทศไทย แบบที่มีค่าตอบแทนตามช่วงเวลาที่พัก มีอยู่หลายประเภท ได้แก่ โรงแรม สถานพักตากอากาศ บริการห้องชุด เกสต์เฮาส์ โฮมสเตย์ หรือค่ายพักแรม⁷

โรงแรม (Hotel) หมายถึง สถานที่ประกอบการเชิงการค้าที่นักธุรกิจตั้งขึ้นเพื่อบริการที่พักชั่วคราวสำหรับผู้เดินทาง ในเรื่องของที่พักอาศัย อาหาร และบริการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพักอาศัยและเดินทาง หรืออาคารที่มีห้องนอนหลายห้อง ติดต่อกันเรียงรายกันในอาคารหลังหนึ่ง หรือหลายหลัง ซึ่งมีบริการต่างๆ เพื่อความสะดวกของผู้ที่มาพัก โดยมีค่าตอบแทน และคิดค่าบริการเป็นรายวันหรือไม่เกิน 1 เดือน⁸

สถานพักตากอากาศ (Resort) หมายถึง สถานที่ประกอบการเชิงการค้าที่นักธุรกิจตั้งขึ้นมีลักษณะเป็นโรงแรมประเภทหนึ่ง มีที่ตั้งอยู่ในแหล่งธรรมชาติ หรืออยู่ใกล้กับธรรมชาติ มีบรรยากาศดี เพื่อบริการที่พักชั่วคราวสำหรับผู้เดินทาง ในเรื่องของที่พักอาศัย อาหาร และบริการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพักอาศัยและเดินทาง หรืออาคารที่มีห้องนอนหลายห้อง ติดต่อกันเรียงรายกันในอาคารหลังหนึ่ง หรือหลายหลัง ซึ่งมีบริการต่างๆ เพื่อความสะดวกของผู้ที่มาพัก โดยมีค่าตอบแทน และคิดค่าบริการเป็นรายวันหรือไม่เกิน 1 เดือน⁹

บริการห้องชุด (Service Apartment) หมายถึง สถานที่ประกอบการเชิงการค้าที่นักธุรกิจตั้งขึ้น เพื่อบริการผู้เดินทางในเรื่องของที่พักอาศัย ซึ่งได้รวมลักษณะของห้องชุดและโรงแรมเข้าด้วยกัน คือ มีเครื่องตกแต่งบ้าน มีชุดรับแขก มีอุปกรณ์ครัวและพื้นที่ปรุงอาหาร และมีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ให้เลือกบริการ เช่น พนักงานทำความสะอาด โดยมีค่าตอบแทน และคิดค่าบริการเป็นรายวันหรือไม่เกิน 1 เดือนรวมอยู่ด้วย¹⁰

เกสต์เฮาส์ (Guest House) หมายถึง ที่พักที่ดัดแปลงขึ้น และแบ่งห้องเป็นที่พักแรมสำหรับผู้เดินทาง มีองค์ประกอบน้อยกว่า บริการห้องชุด (Serviced Apartment) โดยมีค่าตอบแทน และคิดค่าบริการเป็นรายวันหรือไม่เกิน 1 เดือน รวมอยู่ด้วย¹¹

⁷ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, "เรื่องกำหนดมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย มาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว ประเภทโรงแรม"

⁸ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, "เรื่องกำหนดมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย มาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว ประเภทโรงแรม"

⁹ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, "เรื่องกำหนดมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย มาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว ประเภทสถานตากอากาศ"

¹⁰ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, "เรื่องกำหนดมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย มาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว ประเภทบริการห้องชุด"

¹¹ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, "เรื่องกำหนดมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย มาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว ประเภทเกสต์เฮาส์"

ภาพที่ 3.1 แผนภาพแสดงขั้นตอนการศึกษา

- วัตถุประสงค์ :
1. ศึกษาสภาพสิ่งอำนวยความสะดวกในที่พำนักระยะยาวสำหรับผู้พิการ
 2. ศึกษาปัญหาการใช้งานสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้พิการในที่พำนักระยะยาว
 3. เสนอแนวทางการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในที่พำนักระยะยาวสำหรับผู้พิการ

